

Doeltreffendheid subsidies

Onderzoeksopzet

Amsterdam, augustus 2011

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding.....	3
2.	Probleemstelling en onderzoeksvragen.....	4
3.	Afbakening	5
4.	Geselecteerde subsidie.....	5
5.	Werkwijze	6
6.	Beoordelingskader	9
7.	Organisatie, rapportage, planning & procedure	9

1. Aanleiding

Subsidies zijn voor provincies een belangrijk beleidsinstrument voor het behalen van prestaties en maatschappelijke effecten. Met de verstrekking van subsidies wordt beoogd dat activiteiten en prestaties van de subsidieontvanger bijdragen aan de realisatie van de doelen van het provinciale beleid. Voorbeelden zijn de instandhouding van publieke voorzieningen, het behoud van monumenten en cultureel erfgoed en het bevorderen van zuinig energiegebruik. Het totaal financieel belang dat met het verstrekken van subsidies is gemoeid, is aanzienlijk. Zo verstrekken de Randstedelijke provincies jaarlijks tientallen miljoenen euro's aan subsidies.¹

Om verschillende redenen staan subsidies momenteel ter discussie. Ten eerste vanuit overwegingen over het profiel van de provincie qua positie, taken en rollen ten opzichte van andere overheden in de zogenaamde kerntakendiscussie. Op basis van een dergelijke discussie maken provincies een keuze om bepaalde autonome taken niet meer uit te voeren, bijvoorbeeld op het gebied van kunst en cultuur en/of zorg. Gevolg kan zijn dat subsidies binnen deze beleidsvelden worden afgeschaft of naar beneden worden bijgesteld. Onmiskenbaar spelen de kortingen op het provinciefonds een rol bij deze kerntakendiscussie en het heroverwegen van subsidies.

Daarnaast is al geruime tijd sprake van een behoefte om meer inzicht en grip te krijgen op de prestaties (output) en effecten (outcome) van subsidies, zodat beter op de inzet van het subsidie-instrument gestuurd kan worden voor het bereiken van de beleidsdoelen. Deze behoefte blijkt bijvoorbeeld uit rekenkameronderzoeken naar subsidies.² Veel van deze onderzoeken komen tot de conclusie dat onvoldoende aantoonbaar gemaakt kan worden dat het subsidiebeleid doeltreffend is. Dit komt onder andere doordat veel subsidies niet worden geëvalueerd. In wel uitgevoerde evaluaties kunnen niet altijd uitspraken over de doeltreffendheid worden gedaan.³ Dit is het gevolg van:

1. problemen met de formulering van beleidsdoelen, omdat deze niet expliciet, specifiek en/of meetbaar zijn;
2. het ontbreken van een koppeling tussen beleid en subsidieafspraken;
3. het niet specifiek en meetbaar zijn van afspraken met de subsidieontvangers;
4. het ontbreken van een verantwoording door de gesubsidieerde instellingen over de realisatie van de doelen;
5. het niet gebruiken van subsidieverantwoordingen door de betrokken overheden om bij te sturen.

Tegelijkertijd is er ook meer oog voor het vereenvoudigen en transparanter maken van het subsidieproces en de daarmee gemoeide kosten. Bij het Rijk zijn daartoe in 2009 met de vaststelling van het uniform subsidiekader en hieruit volgende aanwijzingen belangrijke stappen gezet.⁴ Ook bij gemeenten en provincies worden hiervoor stappen ondernomen.

De Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer heeft het onderwerp 'subsidies' de afgelopen jaren in verschillende hoedanigheden en bij verschillende gelegenheden als onderwerpsuggestie onder de aandacht van de Rekenkamer gebracht: effect van werkgelegenheidssubsidies (Flevoland), steunfuncties (Noord-Holland), subsidieverlening door de vier provincies (Zuid-Holland) en incidentele subsidieregelingen (Utrecht). Zoals

¹ Op basis van de jaarstukken 2010 en programmabegrotingen 2011.

² Zie voor een overzicht aan rapporten hierover bijvoorbeeld de websites van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) www.nvrr.nl en van onderzoeksbureau Necker van Naem www.delokalerekenkamer.nl.

³ Zie bijvoorbeeld rapporten van de Algemene Rekenkamer

⁴ Ministerie van Financiën (april 2009), Nota Kader financieel beheer rijkssubsidies. Dit kader en hieruit volgende aanwijzingen voor de subsidieverstrekking zijn m.i.v. januari 2010 van kracht voor nieuwe wet- en regelgeving op het terrein van subsidies. Bestaande wet- en regelgeving dient per januari 2012 te zijn aangepast.

opgenomen in de programmabegroting 2011 van de Randstedelijke Rekenkamer, is uiteindelijk gekozen om een onderzoek te doen naar het inzicht in de doeltreffendheid van de provinciale subsidies.

De Rekenkamer wil dit onderzoek naar subsidies toespitsen op en plaatsen in de context van actuele politiek-bestuurlijke vraagstukken. Gelet op de actualiteit van kerntakendiscussies, heroverwegingen en bezuinigingen is vanuit de Programmaraad opgemerkt dat de Rekenkamer in haar onderzoek de aandacht zou kunnen richten op de gevolgen van veranderingen in het verstrekken van subsidies voor betrokken partijen en voor de samenleving. Om de gevolgen na te gaan van de veranderingen in subsidieverstrekking, is het in eerste instantie van belang om inzicht te hebben in de doelen en prestaties die via de subsidie zijn behaald. Daarna kan worden nagegaan wat de gevolgen zijn voor deze doelen en prestaties als de subsidie wordt afgeschaft of afgebouwd. Dit onderzoek richt zich dan ook op het inzicht in de doeltreffendheid van de provinciale subsidies, waarmee een onderbouwde keuze kan worden gemaakt voor het aanpassen of opheffen van subsidies gegeven de kerntakendiscussie en bezuinigingen.

2. Probleemstelling en onderzoeksvragen

In dit onderzoek onderscheiden we twee lijnen. Allereerst willen we in algemene zin vaststellen in hoeverre de provincie inzicht heeft in de prestaties en effecten van de huidige provinciale subsidies, onder meer in de vorm van evaluaties en wat hiervan de kwaliteit is. Daarnaast willen we nader onderzoek doen naar de prestaties en effecten van één specifieke subsidie per provincie.

Voor dit onderzoek is de volgende probleemstelling geformuleerd, bestaande uit een doelstelling en een vraagstelling:

Doelstelling:

Het verbeteren van het inzicht in de doeltreffendheid van de provinciale subsidies, waarmee PS en GS een onderbouwde keuze kunnen maken voor het continueren, aanpassen of opheffen van subsidies.

Vraagstelling:

In hoeverre heeft de provincie inzicht in de doeltreffendheid van provinciale subsidies en wat is de doeltreffendheid van de geselecteerde subsidie?

De vraagstelling wordt beantwoord aan de hand van onderstaande onderzoeksvragen (zie tabel 1).

Tabel 1 **Onderzoeksvragen**

Nr.	Onderzoeksvragen
1	In hoeverre worden subsidieregelingen en subsidies die de provincie verstrekt, geëvalueerd in relatie tot de beoogde prestaties en effecten?
2	Wat is de kwaliteit van de evaluaties naar de doeltreffendheid van de provinciale subsidies?
3	In hoeverre is de geselecteerde subsidie doeltreffend?
4	Wat zijn de oorzaken voor het wel of niet doeltreffend zijn van de geselecteerde subsidie?

De uitwerking van deze onderzoeksvragen en de wijze waarop deze beantwoord gaan worden komen aan bod in paragraaf 4.

3. Afbakening

Het onderzoek richt zich op:

- subsidies en subsidieregelingen.⁵ Volgens de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) is een subsidie de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt, met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.
- de mate van inzicht in de doeltreffendheid van huidige subsidies;
- beschikbare evaluaties van subsidieregelingen en/of gesubsidieerde instellingen;
- één geselecteerde subsidie (regeling of organisatie) per provincie, waarvoor de provincie een eerste dan wel exclusieve verantwoordelijkheid draagt;

Dit onderzoek richt zich **niet** op:

- een beoordeling van de kwaliteit van de beleidsdocumenten die als kader dienen voor de inzet van subsidies als beleidsinstrument;
- een analyse van de subsidieverlening vanuit de invalshoek rechtmatigheid;
- subsidies die vanwege de uitvoering van een wettelijke taak worden verstrekt, omdat de provincie hierbij veelal beperkte beleidsvrijheid heeft;
- subsidies die als cofinanciering met Europese en/of Rijksmiddelen worden verstrekt;
- subsidies in de vorm van een garantstelling of lening die wel onder de subsidiedefinitie van de Awb vallen.

4. Geselecteerde subsidie

In het onderzoek wordt per provincie een subsidieregeling of een gesubsidieerde instelling uitvoerig geanalyseerd en beoordeeld op doeltreffendheid. Deze analyse kan inzichten opleveren die ook relevant zijn voor andere provinciale subsidies.

Bij het selecteren van een subsidie per provincie zijn we uitgegaan van de volgende criteria:

- een financieel relatief omvangrijke subsidie;
- een subsidie die wordt verstrekt vanwege een autonome taak van de provincie, omdat de provincie hierbij veel zeggenschap heeft over het wijzigen en/of opheffen van het beleid en subsidie-instrument;
- een subsidie waarvan de beoogde prestaties en doel(en) concreet zijn opgesteld;
- een subsidie die langer dan 1 jaar bestaat, zodat prestaties en effecten kunnen worden onderzocht;
- een subsidie die de komende jaren naar verwachting zal worden gecontinueerd.

Op basis van deze criteria en huidige inzichten heeft de Rekenkamer onderstaande subsidies geselecteerd (zie tabel 2).

Tabel 2 Geselecteerde subsidie per provincie

Provincie	Subsidie / subsidieregeling
Flevoland	Subsidie aan het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling in Flevoland (CMO Flevoland)
Noord-Holland	Subsidieregeling Stimulering verbetering luchtkwaliteit Noord-Holland 2011
Utrecht	Subsidieregeling Tijdsordening
Zuid-Holland	Subsidieregeling Vrije tijd Zuid-Holland 2011

⁵ Vanwege de leesbaarheid heeft de Rekenkamer ervoor gekozen om niet overal het onderscheid te maken tussen subsidie en subsidieregeling. Dit betekent dat waar subsidie staat, ook subsidieregeling kan worden gelezen, tenzij expliciet anders is aangegeven.

Voor de provincie Flevoland hebben we gekozen voor de subsidie aan het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling in Flevoland (CMO Flevoland). CMO Flevoland ondersteunt de provincie, gemeenten, maatschappelijke organisaties en vrijwilligersinitiatieven bij het verbeteren van de sociale infrastructuur. Aanleiding om te kiezen voor deze subsidie is dat CMO jaarlijks een relatief groot bedrag van de provincie Flevoland ontvangt. De subsidie bedraagt € 1,8 mln. voor 2011. Daarnaast betreft het een autonome taak, waardoor de provincie veel beleidsvrijheid heeft bij het verstrekken van de subsidie.

Voor de provincie Noord-Holland hebben we een keuze gemaakt voor de subsidieregeling 'Stimulering verbetering luchtkwaliteit Noord-Holland 2011'. Dit is een subsidieregeling gericht op maatregelen tegen uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide. Voor de periode 2007 – 2011 heeft de provincie Noord-Holland in totaal € 5,0 mln. voor maatregelen voor schonere lucht gereserveerd en voor 2011 bedraagt het subsidieplafond € 1,0 mln. Met de subsidieregeling is een relatief groot bedrag mee gemoeid. Daarnaast is het een autonome taak van de provincie, want de regeling valt niet onder het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Voor de provincie Utrecht hebben we gekozen voor de subsidieregeling 'Tijdsordening'. Deze regeling is gericht op het stimuleren van bedrijven en organisaties om hun medewerkers structureel buiten de spits te laten reizen of niet te laten reizen. De provincie voert de regeling uit binnen het Utrechtse samenwerkingsverband VERDER. Dit is een samenwerkingsverband van lokale en regionale overheden en valt onder het Utrechts Verkeer- en Vervoer Beraad (UVVB). Voor de subsidieregeling is € 2,85 mln. voor twee jaar beschikbaar. Reden om voor deze regeling te kiezen, is dat het gaat om een relatief groot bedrag, het een concrete regeling betreft met meetbare doelen en prestaties en doorloopt tot en met 2012.

Voor de provincie Zuid-Holland hebben we tenslotte gekozen voor de subsidieregeling 'Vrije Tijd'. Met deze regeling stelt de provincie middelen beschikbaar voor de toeristische, recreatieve ontwikkeling van de iconen Kinderdijk, Keukenhof, Wierickerschans en Brouwersdam. Voor 2011 heeft de provincie een relatief groot bedrag (€ 1,2 mln.) beschikbaar gesteld en het betreft een autonome taak van de provincie. Wat de subsidie-mogelijkheden zijn voor 2012 en verder is nog onduidelijk. Momenteel werkt de provincie aan het nieuwe recreatie- en vrije tijdbeleid.

5. Werkwijze

Het onderzoek zal worden uitgevoerd voor de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Hieronder worden de vier onderzoeksvragen uitgewerkt en toegelicht op welke wijze de Rekenkamer de vragen zal gaan beantwoorden en zal komen tot een oordeel. De Rekenkamer maakt hierbij een onderscheid tussen een algemeen deel en een provinciespecifiek deel.

Algemeen deel

De onderzoeksvragen 1 en 2 hebben betrekking op de breed ingestoken vraag naar de stand van zaken op het gebied van evaluaties van subsidies. Op basis hiervan komen we tot een oordeel in hoeverre de provincie inzicht heeft in de doeltreffendheid van de provinciale subsidies. Dit onderdeel zal voor alle vier provincies tegelijkertijd worden uitgevoerd en zal leiden tot een rapportage voor alle vier de provincies, waarbij de provincies ook met elkaar vergeleken zullen worden.

Onderzoeksvraag 1

Nr.	Onderzoeksvraag
1.	In hoeverre worden subsidieregelingen en subsidies die de provincie verstrekt, geëvalueerd in relatie tot de beoogde prestaties en effecten?
	Deelvragen
	<ul style="list-style-type: none">▪ Wat zijn de huidige provinciale subsidies en subsidieregelingen en wat is de financiële omvang ervan?▪ Wat is in de provinciale regelgeving bepaald over het evalueren van subsidies en subsidieregelingen?▪ Zijn de vigerende subsidies geëvalueerd in relatie tot de beoogde prestaties en effecten? Zo nee, is een evaluatie gepland?

Toelichting: De Rekenkamer zal allereerst in beeld brengen wat de huidige subsidies en subsidieregelingen zijn. Vervolgens zal worden nagegaan in hoeverre in de provinciale regelgeving is bepaald op welke wijze inzicht in de doeltreffendheid van de verstrekte subsidies dient te worden verkregen. In de Awb (art. 4:24) is voor subsidies de volgende norm bepaald: *“Indien een subsidie op een wettelijk voorschrift berust, wordt ten minste eenmaal in de vijf jaren een verslag gepubliceerd over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald”*. Bij een wettelijk voorschrift kan gedacht worden aan een subsidieverordening die door PS is vastgesteld. Nagegaan zal worden of bij de provincies is geregeld dat er periodiek wordt geëvalueerd en hoe dit is uitgewerkt.⁶ Verder zullen we bij de provincie nagaan welke evaluaties van huidige subsidies en subsidieregelingen beschikbaar zijn. Op deze wijze willen we vaststellen in welke mate evaluatie plaatsvindt. De aandacht zal daarbij zijn gericht op de meest recente evaluatie. Ook willen we vaststellen in hoeverre evaluaties van huidige subsidies en subsidieregelingen zijn gepland.

Onderzoeksmethode: Voor deze vragen zullen we bij de ambtelijke organisatie van de provincie documenten opvragen en analyseren. Aanvullend zullen interviews worden gehouden met medewerkers van de provincie. Op basis hiervan komen we tot een oordeel over de mate waarin de vigerende subsidies zijn of worden geëvalueerd.

Onderzoeksvraag 2

Nr.	Onderzoeksvraag
2.	Wat is de kwaliteit van de evaluaties naar de doeltreffendheid van de provinciale subsidies?
	Deelvragen
	<ul style="list-style-type: none">▪ Wordt in de evaluatie aangegeven of de beoogde doelen en prestaties van de provinciale subsidie zijn bereikt?▪ Wordt in de evaluatie aannemelijk gemaakt dat de doelen en prestaties zijn bereikt door uitvoering van de provinciale subsidie?

Toelichting: Evaluatie is een breed begrip, dat nader uitgewerkt en onderscheiden dient te worden van onder meer verantwoording in het kader van de planning- en controlcyclus. Behalve een typering van de aard van de evaluatie is het ook van belang te bepalen wanneer sprake is van een goede evaluatie, met andere woorden aan welke kwaliteitseisen een evaluatie moet voldoen.

De Randstedelijke Rekenkamer wil zich niet in detail buigen over alle methodologische eisen die aan een goede evaluatie gesteld kunnen worden. We gaan uit van een aantal *minimale* kwaliteitseisen. Een minimale eis die de Rekenkamer hanteert, is dat in de evaluatie aangegeven dient te zijn of de doelen en prestaties van de subsidie zijn behaald. Een andere eis is dat aannemelijk is gemaakt dat de doelen en prestaties zijn behaald door het

⁶ De Algemene Rekenkamer geeft aan dat voor het Rijk in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV), waarin de Regeling Prestatiegegevens en Evaluatieonderzoek Rijksoverheid 2006 (RPE) is opgenomen, is bepaald dat periodieke evaluaties plaatsvinden. Voorheen werd gesproken over ten minste elke vijf jaar evalueren. De eisen die aan evalueren gesteld worden zijn dus abstracter geworden.

verstrekken van de provinciale subsidie. Aan de hand van deze minimale eisen zullen we de evaluaties naar de doeltreffendheid van de provinciale subsidies beoordelen.

Onderzoeksmethode: Een analyse van (of een nader te bepalen selectie van) de evaluaties van subsidies op basis van de minimale kwaliteitseisen. Aanvullend zullen interviews worden gehouden met medewerkers van de provincie.

Provinciespecifiek deel

De onderzoeksvragen 3 en 4 hebben betrekking op de geselecteerde subsidie per provincie, waarbij wordt ingezoomd op de mate van doeltreffendheid van een subsidie(regeling). Dit zal een maatwerkonderzoek zijn per provincie, aangezien de geselecteerde subsidies van elkaar verschillen. Hierbij willen we ruimte laten om specifieke vragen en aandachtspunten per provincie te kunnen behandelen. Met deze ruimte voor maatwerk willen we tegemoet komen aan de informatiebehoefte bij PS en mogelijk ook bij GS voor dit onderwerp. In de bespreking van de opzet van het onderzoek met Statenleden wil de Rekenkamer vernemen welke specifieke aandachtspunten er per provincie zijn. Dit houdt in dat de onderzoeksvragen richtinggevend zijn, maar dat er aanvullend nog accenten kunnen worden gelegd. Dit onderdeel zal leiden tot vier provinciespecifieke rapportages.

Onderzoeksvraag 3

Nr.	Onderzoeksvraag
3.	In hoeverre is de geselecteerde subsidie doeltreffend?
	Deelvragen
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wat zijn de beoogde doelen en prestaties van de geselecteerde subsidie? ▪ Zijn de beoogde doelen en prestaties concreet opgesteld? ▪ Op welke wijze draagt de subsidie in opzet volgens de provincie bij aan de beoogde doelen en prestaties, m.a.w. wat is de beleidstheorie achter de subsidie? ▪ Wat zijn de gerealiseerde doelen en prestaties van de subsidie? ▪ Welke kosten zijn er met de verstrekking van de subsidie gemoeid? ▪ In hoeverre is aannemelijk dat de subsidie heeft bijgedragen aan het behalen van de doelen en prestaties?

Toelichting: De Rekenkamer wil de doeltreffendheid van een specifieke provinciale subsidie in beeld brengen. Hierbij is het van belang dat de beoogde doelen en prestaties concreet zijn opgesteld, zodat de Rekenkamer kan nagaan in hoeverre deze doelen en prestaties daadwerkelijk zijn behaald. Ook van belang is de zogenaamde beleidstheorie die de provincie hanteert voor de subsidie. Met een beleidstheorie wordt bedoeld op het geheel van veronderstellingen waarop een bepaald beleid berust. Dit richt zich op de relatie tussen het inzetten van de subsidie en het behalen van het maatschappelijk doel waaraan de subsidie dient bij te dragen. De subsidie dient namelijk een gewenste activiteit te stimuleren die tot een bepaalde prestatie moet leiden waarmee uiteindelijk een bepaald provinciaal beleidsdoel dient te worden bereikt. De beleidstheorie kan inzichtelijk worden gemaakt aan de hand van een doelenboom.

Onderzoeksmethode: Voor deze vragen zullen we bij de provincie documenten opvragen en analyseren. Ook zullen wij interviews houden met medewerkers van de provincie. We willen benadrukken dat we in dit onderzoek niet alleen uitgaan van de informatie die de provincie heeft. In dit onderzoek zullen we namelijk ook de doelgroep waarvoor de subsidie is ingesteld benaderen. De precieze invulling van de wijze van onderzoek is afhankelijk van de aard van de subsidie en/of gesubsidieerde instelling. Hierbij kan gedacht worden aan het houden van interviews bij één organisatie of het uitzetten van een enquête onder gebruikers van een subsidieregeling.

Onderzoeksvraag 4

Nr.	Onderzoeksvraag
4.	Wat zijn de oorzaken voor het wel of niet doeltreffend zijn van de geselecteerde subsidie?

Toelichting: De Randstedelijke Rekenkamer wil een bijdrage leveren aan het verbeteren van het provinciale beleid omtrent subsidies. Als de doelen en prestaties van de provinciale subsidie niet zijn behaald, dan is het van belang dat de provincie inzicht heeft in de belangrijkste oorzaak c.q. oorzaken hiervan. Daarnaast geldt dat als doelen en prestaties wel zijn behaald, het ook van belang is om inzicht te hebben in de belangrijkste oorzaken hiervan. Aan de hand van dit inzicht in succes- en faalfactoren kan de subsidie eventueel worden aangepast.

Onderzoeksmethode: Voor deze vragen zullen we bij de ambtelijke organisatie van de provincie documenten opvragen en analyseren. Daarnaast zullen wij interviews houden met medewerkers van de provincie en met (potentiële) subsidieontvangers.

6. Beoordelingskader

De Rekenkamer hanteert voor het maken van haar bevindingen een beoordelingskader. Het beoordelingskader zal gebaseerd worden op de volgende soorten informatie:

- relevante wet- en regelgeving, waaronder de Algemene wet bestuursrecht, provinciale subsidieverordeningen en -regelingen e.d.;
- provinciale documenten, zoals beleidsnota's, -plannen en -onderzoeken;
- eerder verricht rekenkameronderzoek;
- overige vakliteratuur zoals handreikingen over subsidieverlening en evaluaties.

Aandachtsgebieden voor het beoordelingskader zijn:

- bepalingen in de regelgeving t.a.v. het formuleren van beoogde prestaties en effecten van de subsidie;
- bepalingen in de regelgeving t.a.v. verantwoording over prestaties en prestaties van verstrekte subsidies;
- bepalingen t.a.v. het evalueren van subsidieregelingen en subsidies;
- bepalingen t.a.v. de kwaliteit van de uitgevoerde evaluaties van subsidies en subsidieregelingen.

Het beoordelingskader zal gedurende het onderzoek nader worden uitgewerkt. De Rekenkamer zal het beoordelingskader in concept bespreken met ambtelijke vertegenwoordigers van de vier provincies. Deze bespreking kan per provincie of voor alle provincies gezamenlijk plaatsvinden. Mede op basis van inzichten uit deze bespreking, wordt het beoordelingskader voor het onderzoek definitief gemaakt.

7. Organisatie, rapportage, planning & procedure

Organisatie

Dit onderzoek zal worden uitgevoerd door:

- Loes van den Broek MSc. (onderzoeker);
- Maarten Franken MSc. (onderzoeker);
- drs. Dharma Tjiam (onderzoeker);
- drs. Steven van Oostveen (projectleider);
- dr. Gerth Molenaar (verantwoordelijk directielid).

Rapportage, planning & procedure

In tabel 3 is een planning op hoofdlijnen opgenomen voor het opstellen van het rapport. In overleg met de contactpersonen per provincie zal de uitvoering van het onderzoek nader worden afgestemd, dit geldt in het bijzonder voor het provinciespecifieke deel van het onderzoek.

Tabel 3 Planning onderzoek

Algemeen deel	Planning	Product
Onderzoek	3 ^e en 4 ^e kwartaal 2011	Concept Nota van bevindingen
Wederhoor, feitelijk	4 ^e kwartaal 2011	Nota van bevindingen
Wederhoor, bestuurlijk	4 ^e kwartaal 2011	Bestuurlijke nota
Publicatie	4 ^e kwartaal 2011	Eindrapport + persbericht
Behandeling	Vanaf 1 ^e kwartaal 2012	Presentatie + behandeling
Provinciespecifiek deel		
Publicatie	1 ^e kwartaal 2012	Eindrapport + persbericht

De Rekenkamer stelt voor het algemene deel een rapport op waarin de bevindingen staan uitgeschreven. Deze Nota van bevindingen zal bij de provincie worden voorgelegd voor feitelijk wederhoor. Na ontvangst van de feitelijke reactie wordt de Bestuurlijke nota opgesteld. Deze nota bevat de conclusies en aanbevelingen inclusief een provincievergelijking. De Bestuurlijk nota zal worden voorgelegd voor bestuurlijk wederhoor. Voorafgaand aan het bestuurlijk wederhoor kan over de resultaten van het onderzoek een gesprek plaatsvinden met de verantwoordelijk gedeputeerde. De Bestuurlijke nota, de reactie van Gedeputeerde Staten (GS) en het nawoord van de Rekenkamer vormen samen het eindrapport. Dit rapport zal vanaf het eerste kwartaal 2012 kunnen worden behandeld door PS.

Voor het provinciespecifieke rapport zullen dezelfde stappen worden ondernomen. Aangezien de doorlooptijd van het onderzoek sterk afhankelijk is van het soort subsidie of subsidieregeling die per provincie is gekozen, is hiervoor alleen de verwachte publicatiedatum opgenomen.

Slotopmerkingen

- Deze onderzoeksopzet is opgesteld op basis van een globale verkenning van het onderwerp. Op basis van het verzamelde onderzoeksmateriaal kan de aanpak gedurende het onderzoek worden bijgesteld. Indien dit naar het oordeel van de Randstedelijke Rekenkamer tot majeure aanpassingen van de opzet leidt, wordt dit schriftelijk kenbaar gemaakt.
- De Rekenkamer deelt aan PS en GS alle opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Ook als dit niet expliciet onderdeel is van de onderzoeksopzet.
- Voor de uitvoering van het onderzoek is het van belang dat wij inzage hebben in alle relevante stukken waarover de provincie beschikt.

Colofon

RANDSTEDELIJKE REKENKAMER

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585	TELEFOON
020 – 58 18 586	FAX
info@randstedelijke-rekenkamer.nl	EMAIL
www.randstedelijke-rekenkamer.nl	INTERNET

Amsterdam
augustus 2011